

**Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers**

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

**Co-funded by
the European Union**

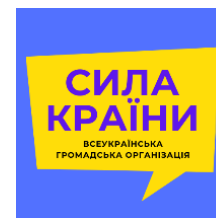
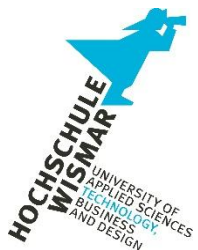
Comprehensive Integration Learning Program "Leap Forward: Women's Career Transformation" for Adult Women - Forced Migrants

Ders 8:

İstikrarsızlık döneminde finansal okuryazarlık

WINGS: Women's Initiative for New Growth and Skills - Empowering Migrant Careers

01/09/2024 - 31/08/2026

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Ancak ifade edilen görüşler ve görüşler yalnızca yazar(lar)a aittir ve mutlaka Avrupa Birliği veya Avrupa Eğitim ve Kültür İcra Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmaya gerek olmaz. Ne Avrupa Birliği ne de EACEA bunlardan sorumlu tutulamaz.

Yazarlar

© November 2025 – Hochschule Wismar University of Applied Sciences Technology, Business and Design, Fundacja Marki Polskiej im. prof. Witolda Kieżuna, NGO Syla Krainy, Czech-Ukrainian Scientific Society, Akademi Kultur ve Eğitim Derneđi
This publication was carried out with the financial support of the European Commission under Erasmus + Project “WINGS: Women's Initiative for New Growth and Skills – Empowering Migrant Careers”, Project Number 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718.

Atıf, aynı koşulda paylaşma

(CC BY-SA) : Materyali herhangi bir ortamda veya formatta paylaşıp kopyalayıp yeniden dağıtmak, materyali herhangi bir amaç için, hatta ticari amaçlarla bile uyarlamak, dönüştürmek ve üzerine inşa etmek özgürlüğünüz. Lisans veren, lisans şartlarına aşağıdaki şartlarla uyduğunuz sürece bu özgürlükleri iptal edemez:

Atıf –Uygun kredi vermeli, lisansa bağlantı vermeli ve değişiklik yapıldıysa, belirtmelisiniz. Bunu makul bir şekilde yapabilirsiniz, ancak lisans verenin sizi veya kullanımınızı onayladığı anlamına gelmeyecek şekilde

Paylaş- Eğer materyali yeniden karıştırırsanız, dönüştürürseniz veya üzerine inşa ederseniz, katkınızı orijinaliyle aynı lisans altında dağıtmalısınız.

Ek kısıtlama yok –Yasal termili uygulayamayabilirsiniz.

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

Oturum Genel Bakış

Amaç. Katılımcıların istikrarsızlık sırasında parayı güvenli ve kendinden emin bir şekilde yönetmelerine yardımcı olmak, bütçe yapma, biriktirme, borç tuzuklarından kaçınmak ve aile mali durumunu korumak gibi basit alışkanlıklarla yardımcı olmaktır.

Öğrenme Hedefleri. Oturumun sonunda şunları yapabileceksin:

- Finansal Okuryazarlık Tanımı, Rol ve Para İnançlarını Anlayın İstikrarsızlık Altında Finansal Planlama ve Bütçeleme Temellerini Öğrenin.
- Modern dünyada tasarruf, acil durum fonları ve giriş yatırımı ile tanışın.
- Borç risklerini anlayın ve tüketici koruma temellerini öğrenin.
- Modern dünyada kadınların finansal bağımsızlığının temellerini anlayın.
- Finansal güvenlik ve dolandırıcılığın önlenmesinin temellerini öğrenin.

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

1. Finansal Okuryazarlık: Tanımlar, Rol ve Para İnançları

Finansal okuryazarlık – yetişkinler için EU/OECD-INFE finansal yetkinlik çerçevesi

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

Finansal okuryazarlık, sağlam finansal kararlar almak ve nihayetinde bireysel finansal refaha ulaşmak için gerekli olan finansal farkındalık, bilgi, beceri, tutum ve davranışların birleşimini ifade eder.

[Avrupa Komisyonu ve OECD \(2022\) Avrupa Birliği'nde yetişkinler için AB/OECD finansal yetkinlik çerçevesi.](#)

Finansal dayanıklılık: bireylerin veya hanehalklarının finansal sonuçlara yol açan olumsuz şoklara direnme, başa çıkma ve toparlanma yeteneği

[\(G20/OECD-INFE Report on Supporting Financial Resilience and Transformation through Digital Financial Literacy\)](#)

A - PARA VE İŞLEMLER

- Para ve para birimleri
- Gelir
- Ödemeler, fiyatlar ve satın almalar
- Mali kayıtlar ve sözleşmeler

B - PLANLAMA VE YÖNETİM

- Bütçeleme
- Gelir ve harcamaların yönetimi
- Tasarruf
- Yatırım
- Uzun vadeli planlama, varlık oluşturma
- Emeklilik
- Kredi
- Borç ve borç yönetimi

C - RISK VE KAZANÇ

- Riskin belirlenmesi
- Mali güvenlik ağları ve sigorta
- Risk ve ödül dengelemek

D - FINANSAL MANZARA

- Düzenleme ve tüketici koruması
- Hak ve sorumluluklar
- Eğitim, bilgi ve tavsiye
- Finansal ürünler ve hizmetler
- Dolandırıcılık ve dolandırıcılık
- Vergiler ve kamu harcamaları
- Dış etkiler

Yetkinliğin Üç Boyutu

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

"Bütçeleme" konusunda örnek

Boyut	Çerçeve neleri içeriyor	Açık anlam	"Bütçeleme" konusunda örnek
Farkındalık, Bilgi ve Anlayış	Temel kavramları ve günlük hayatta nasıl çalıştıklarını bilmek	Terimleri ve neden önemli olduklarını biliyorsun	Gelir ile gider, sabit ve değişken, temel ve takdire bağlı olarak anlarsınız; Aylık bütçenin ne için olduğunu biliyorsun
Beceriler ve Davranışlar	Bilgiyi tutarlı eylemlerle uygulamak	Yapabilirsin ve gerçekten yaparsın	Basit bir aylık bütçe belirlersiniz, harcamaları kaydedersiniz, gelir değişikliğini ayarlayırsınız ve öncelikleri önce ödersiniz
Özgüven, Motivasyon ve Tutumlar	Sağlam kararları destekleyen inançlar ve motivasyonlar	Kendini yetenekli hissediyorsun, değerini görüyorsun ve devam ediyorsun	Bütçelemeyi kontrol ve sakinlik için bir araç olarak görüyorsun, aksiliklerden sonra devam ediyor ve gerçekçi bir sonraki adımlar belirliyorsunuz

AB'de finansal okuryazarlık

Co-funded by
the European Union

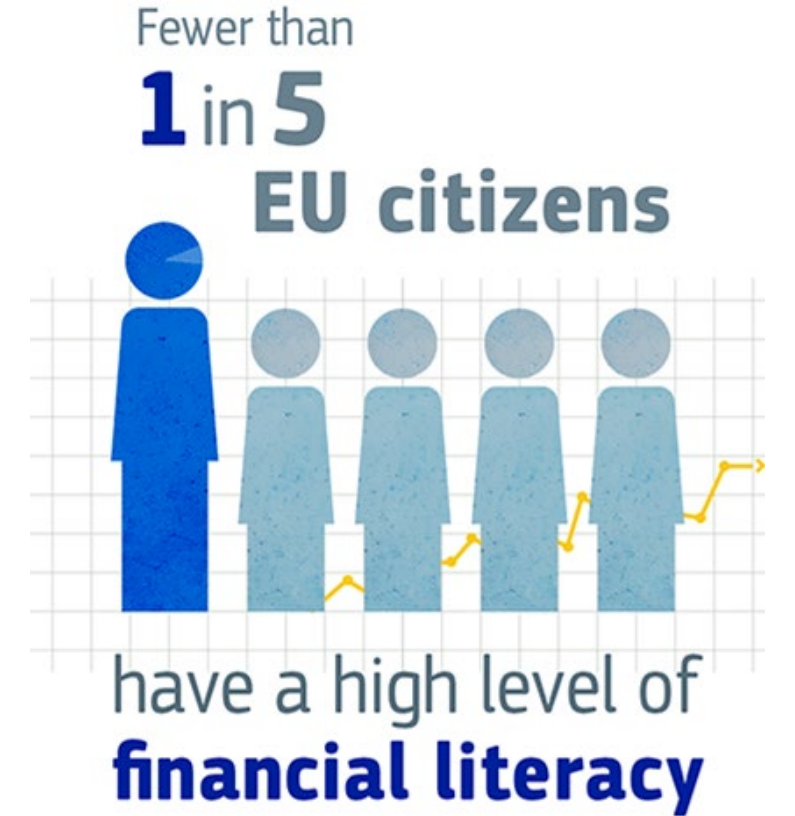

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

Önemli bilgiler (2023)

- ❑ AB vatandaşlarının sadece **5 kişiden biri yüksek finansal okuryazarlığa** sahiptir (%18); %64'ü orta, %18'i düşük.
- ❑ **Sadece 4 üye devlette** %25'in üzerinde yüksek puan alıyor (Hollanda, İsveç, Danimarka, Slovenya). Her ikinci **Avrupa bileşik faizi anlamıyor**.
- ❑ **Finansal dayanıklılık zayıf**: Sadece üçte biri 6+ aylık temel yaşam giderlerini ödünç almadan veya eve taşınmadan karşılayabiliyordu; %16'sının acil durum tasarrufu yok.
- ❑ **Emeklilik güveni düşük**: %54'ü emeklilikte rahat yaşayacak kadar sahip olabileceklerinden emin değil.
- ❑ **Gruplara göre boşluklar**: Kadınlar, gençler ve daha düşük gelirli veya eğitilmiş olanların finansal okuryazarlığı daha düşüktür ve hedefli desteğe ihtiyaç duyuyor.

Case.Jane Park (Birleşik Krallık): Erken Piyango Kazanımı ve Politika Tartışması

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

Vaka özeti. 2013 yılında, Edinburgh'dan Jane Park, 17 yaşında EuroMillions ödülünde **£1 milyon kazandı**. 2017'de zaferin hayatını "mahvettiğini" söyledi ve operatör Camelot'a karşı yasal işlem başlatmayı düşündü, asgari yaşın daha yüksek olması gerektiğini savundu. Daha sonra dava açmayı planlarından vazgeçti, ancak hikayesi kamuoyu tartışmalarında geniş çapta aktarıldı.

Politika bağlamı. 2019'daki bir istişarenin ardından, Birleşik Krallık Ulusal Piyango oyunları için asgari yaş sınırını 18'e çıkardı (2021'de uygulandı). Daha önce asgari yaş 16 idi.

Tartışma:

- Büyük ve beklenmedik bir gelir elde edersiniz (piyango kazanı, miras, büyük bonus). Nasıl harcadınız ve neden? Seçimlerinizi açıklayın.
- Bir finans danışmanı olarak, beklenmedik büyük bir gelir almış birine bu durumda nasıl davranması gerektiği konusunda hangi üç genel kuralı verirsiniz (süreç, korumalar, karar verme)?

The Scottish Sun (2017) 'Lottery winner Jane Park considering suing Camelot.... Available at:

<https://www.thescottishsun.co.uk/news/574056/lottery-winner-jane-park-considering-suing-camelot-claiming-jackpot-at-17-ruined-her-life>

Holley, P. (2017) 'She won the lottery at 17. Now she blames Euromillions officials for "ruining her life."' The Washington Post, 15 February.

Available at: <https://www.washingtonpost.com/news/worldviews/wp/2017/02/15/she-won-the-lottery-at-17-now-she-blames-euromillions-officials-for-ruining-her-life/>

Kısıtlayıcı para inançları

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

İnanç	Özün	Muhtemel nedenler	Ne yapmalı?
1 Para kötüdür	Para meselesinden kaçınır; Daha yüksek kazanç fırsatlarını, düşük fiyatlı işleri reddediyor, minimum tasarruf etmeye devam ediyor.	Erken aile mesajları; zenginlikle ilgili ahlaki rahatsızlık; sınırlı olumlu rol modeller.	☐ Değerlere dayalı para amaçlarını tanımlayın. Parayı gerçekten sizin için önemli olan şeylerle ilişkilendirin (örneğin, güvenlik, öğrenme, iyi oluş için para biriktirin). ☐ Kazanma özgüveni oluşturun. 15-20 başarı ve güçlü yanları listeleyin ve bunları periyodik olarak gözden geçirin. ☐ Her kazançtan sabit bir yüzdesini ayrı bir güvenlik hesabına taşıyan bir sabit emir belirleyin ve basit bir aylık harcama planı tutun. ☐ İnancı yeniden çerçeveleyin. Yazın ve görünür olun: "Para, değerlerimi ve güvenliğimi desteklemek için bir araçtır." Herhangi bir para görevinden önce okuyun.
2 Para hayattaki en önemli şeydir	Gelir ve serveti sağlık, öğrenme ve ilişkilerin önüne koyar; para seçimlere hakim olur; tükenmişlik; Sürekli anksiyete var.	Güvensizlik ve kıtlık korkusu; sosyal karşılaştırma ve statü baskısı; Aile veya kültürel mesajlar, kazançla değeri ilişkilendirir.	☐ Sağlık, öğrenme ve ilişkileri gelire birlikte içeren dengeli, değerlere dayalı hedefler belirleyin ; Bütçede görünür kalmasını sağlamak ☐ Kesin sınırlar belirleyin : Maksimum çalışma saatleri, korunaklı dinlenme ve aile zamanı, "statü" harcamalarına bir sınır ☐ 2-3 para dışı başarı göstergesi belirleyin (örneğin, uyku saatleri, aileyle geçirdiğiniz zaman, aylık öğrenme saatleri) ve bunları finansal hedeflerinle birlikte takip edin.

Kısıtlayıcı para inançları

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

İnanç	Özün	Muhtemel nedenler	Ne yapmalı?
3 Para bir erkeğin alanıdır	Kazanç ve finansal kararları erkeklere verir; kadınların iyi ücretli iş göremeyeceğini veya çalışmaması gerektiğini varsayar.	Evde baba öncülüğünde para modeli veya annenin babadan daha fazla kazanç kazandığı aile çatışmaları yaşandı; "erkek" ve "kadın" rolleriyle ilgili sosyal normlar; iyi ücretli alanlarda az sayıda kadın rol modeli vardı.	☐ Ağınızda 2–3 yüksek kazançlı kadını belirleyin; Birinden mentor olmasını iste. ☐ Sınırsız bir kariyer senaryosu yazın ve bunu üç tarihli gelir hedefine dönüştürün. ☐ Katılın ve ev parası konularına (bütçe, birikim, yatırım) ortak karar verin. ☐ Kişisel acil durum fonunuzu oluşturun. ☐ Beceri ve boşluklar denetimi yapın; Bir beceri geliştirme yolu seç ☐ CV/LinkedIn'i yenile ve daha yüksek maaş alan pozisyonlara veya müşterilere başvurun
4 Uzun vadeli planlama ve tasarrufun ihmal edilmesi	Bugünün harcamalarını önceliklendirir; rezerv ve uzun vadeli hedeflerin oluşturulmasını ertelemektedir.	Gelir dalgalanması; stresle hemen ödül yoluyla başa çıkmak; planlamada olumlu rol modeller az; geçmişte başarısız denemeler özgüveni azalttı.	☐ Gelir ve giderlerin basit ama kesintisiz bir kaydını başlatın. ☐ Planlanan giderlerin geliri aşmamasını sağlamak; Borç baskısı varsa, bir geri ödeme planı hazırlayın. ☐ Finansal hedefler ve temel bir finansal planlama belirleyin ☐ Her kazançtan sabit bir payın herhangi bir harcamadan önce acil durum fonuna aktarılması için bir sabit emir belirleyin.

Kamu Figürleri: Zararlı Finansal Davranışlar

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

Toni Braxton (şarkıcı)

Temel okuma yazma bilgisizliği. Temel vergi yasaları ve sözleşmesel mali yükümlülükleri anlamadığı için iki iflasla karşı karşıya kaldım.

Michael Jackson (şarkıcı)

Borç Birikimi ve Nakit Akışı Başarısızlığı. Bütçesinin aştığı ve borçlanmasını etkili yönetemediği için 400 milyon dolardan fazla borç aldı.

Mike Tyson (Boksör)

Yanlış Güven ve Gösteriş. Yetersiz tavsiyelere ve gösterişli, kontrolsüz bir yaşam tarzına körü körüne güvenerek 300 milyon doları harcadı.

Nicolas Cage (oyuncu)

Kötü varlık yönetimi. Birçok pahalı, likit olmayan ve hızla değer kaybeden lüks varlıklara (kaleler, konaklar) yatırım yaparak 150 milyon dolardan fazla kaybetti.

Kim Basinger (oyuncu)

Dürtüsel Yatırım. Uygun özenle yapılmadan, tüm bir kasabaya yapılan ani ve riskli 20 milyon dolarlık bir yatırımın ardından iflas başvurusu yaptı.

Sarah Ferguson (York Düşesi)

Kronik Bütçe Başarısızlığı. Tutarlı, sürdürülemez harcama alışkanlıkları ve kötü kişisel bütçe yönetimi nedeniyle önemli kişisel borçlar (5 milyon £'a kadar) birikti.

Sonuç: Mali özgürlük, gelirinizin büyüklüğüyle değil, tuttuğunuz sermayeyi bilinçli ve stratejik zekâyla yönettiğinizle belirlenir.

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

2. İstikrarsızlık Altında Mali Planlama ve Bütçeleme

Finansal Yaşam Döngüsü

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

Finansal yaşam döngüsü =Para kararlarının yaşam evresi görünümü, ihtiyaçların ve önceliklerin başlangıçtan emekliliğe nasıl değiştiğini gösteriyor.

1 - ERKEN YETİŞKİNLİK:
çalışmaya/çalışmaya başlamak;
küçük gelir.

Rehberlik:temel şeyleri önceliklendirir; harcamaları izlemek; bir başlangıç acil durum rezervi oluşturmak; Yüksek maliyetli borçlanmaktan kaçınır.

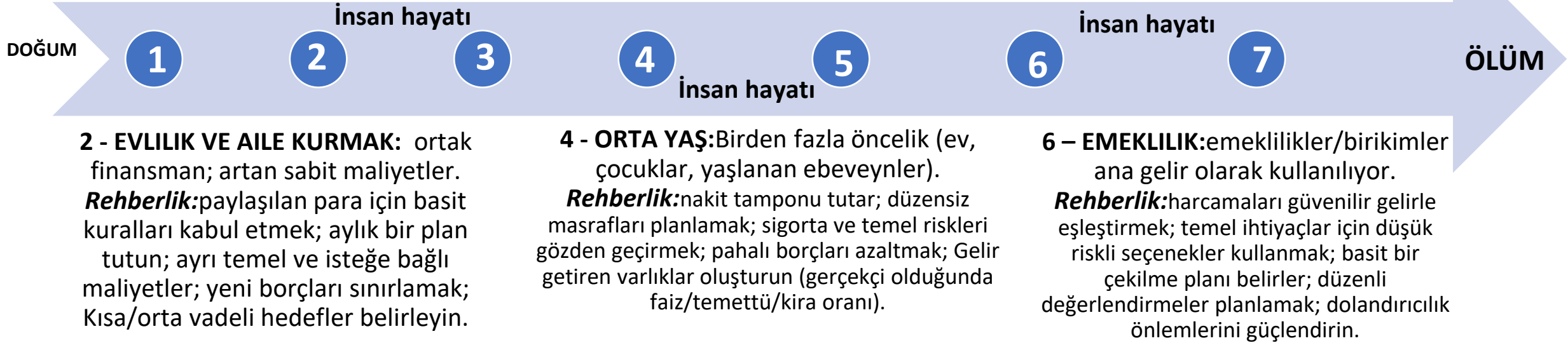
3 - KARIYER GELİŞİMİ:
Kazanç potansiyeli ve seçenekler artar.

Rehberlik:tasarruf ve borç azaltmaya doğrudan maaş artışları; becerilere yatırım yapmak; risk seviyesini hedeflerle uyumlu hale getirmek; Alternatif bir gelir düşünün.

5 - YAKLAŞIK EMEKLİLİK: Daha istikrarlı gelire geçiş için hazırlık.
Rehberlik: Beklenen harcamalarla karşılaştırıldığında tasarrufları yeniden değerlendirmek; yatırımları yavaş yavaş riskten azaltmak; güvenilir gelir kaynakları ve zamanlamasını haritalamak; Emeklilik veya sosyal hak boşluklarını kapatın.

7 - YAŞLANMA VE UZUN SÜRELİ BAKIM: Sağlık, bakım, miras ihtiyaçları artıyor.

Rehberlik:bakım maliyetlerini planlamak; belgeleri güncel tutmak; karar alma düzenlemelerini tanımlar; Miras/miras planlarını gözden geçirin.

Source: R.W. Rogé & Company (2023). "How Life Changes Affect Your Financial Planning Needs." Available at: <https://www.rwoge.com/2023/11/how-life-changes-affect-your-financial-planning-needs/>

Bugün size en çok uygun olan aşama hangisi ve bu ay hangi adımı atacaksınız?

Gelir: Dayanıklı bir karışım oluşturun

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

Kategori	Ne içerir	İnanıklıkta Eylem
Temel kazanılmış (birincil iş)	Maaş, saatlik vardiyalar, sabit süreli sözleşmeler	Daha istikrarlı saatler/oran aramak; maaşı artıran beceriler geliştirmek; İç adımları veya kademeli maaş ilerlemesini takip edin.
İkincil kazanılan (yan çalışma)	Serbest çalışma/konser, özel ders, bakım, temizlik, teslimat	Tek seferlik konserleri düzenli işe dönüştür; net bir kapsam ve fiyat tanımlar; birden fazla istemci kaynağı tutmak; Net geliri takip edin.
Mikro-işletme (tek işletmeci)	El işleri/onarımlar, ev hizmetleri/yeniden satış	Ölçeklendirmeden önce küçük test et; birim maliyeti ve marjı bilin; kârlı hatlara odaklanmak; Sadece kanıtlanana genişletin.
Kamu transferleri ve faydalar	Aile/çocuk yardımları, konut desteği, işsizlik, burslar	Uygunluğu düzenli olarak kontrol et; erken başvuru yap; koşulları/süreyi anlamak; Tek plan değil, tamamlayıcı olarak değerlendirin.
Destek transferleri	Aile/arkadaşlardan sürekli veya ara sıra yardım	Destek transferlerini geçici olarak kabul edin; Kendi gelir akışlarınızı geliştirmeye odaklanın.
Pasif: faiz/temettü	Banka faizi, devlet/kaliteli tahviller, çeşitlendirilmiş fon temettüleri	Güvenli, sıvı seçeneklerle başlayın; riski zaman ufkuyla eşleştirmek; Anlamadığınız ürünlerden kaçının; Acil parayı koruyun.
Pasif: kiralama / alan paylaşımı	Oda/yatak, otopark, depolama	Likit varlıkları veya gerçekçi büyüme varlıklarını tercih edin; Kiralama/alan paylaşımı genellikle düşük kârlıdır ve sadece yasal ve doğru şekilde belgelenmişse yapılmalıdır.
Ara sıra / Beklenmedik Başarılar	Vergi iadeleri, bonuslar, hediyeler, ürün satışı	Beklenmedik gelirleri tek seferlik gelir olarak kabul edin; Bunları birikimlere yatırın veya acil giderleri/boşlukları kapatın.

Giderler İncelenmesi: Etki ve Kontrol

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

Kategori	Ne içerir	İnanıklıkta Eylem
Temel – Sabit	Kira, fatura bazı, izinler/sigorta, asgari borç ödemeleri	güncel kalmak; tarife/ücretler müzakere etmek; Geç cezalardan kaçınmak
Temel – Ayarlanabilir	market, ulaşım, veri/telefon, çocukların ihtiyaçları	set caps; sağlayıcıları değiştirir; toplu/mevsimlik alımlar; Atıkları azaltın
İsteğe Dayalı – Yüksek Değer	Çalışma araçları, gelir artıran kurslar	Ekstra gelir veya birikimler 6–12 ay içinde fiyatını karşılırsa sakla.
İsteğe Dayalı – Düşük değer	abonelikler, dışarıda yemek yemek, ani alışveriş	önce duraklatma/iptal et; ücretsiz/daha ucuz seçeneklerle değiştirin

📌 Beş Keskin Harcama Kuralı

- Önce Öde Kuralı:** Önce gerekli şeyleri ört, küçük bir güvenlik yastığı ayrıldıktan sonra ihtiyaçlara izin verin.
- İki Cüzdan Yöntemi:** Faturaları/birikimleri ana hesapta tutun ve günlük harcamalar için haftalık kartı kapatın.
- Batma Fonu Damlası:** Tahmin edilebilir "sürprizleri" ayrı bir potada küçük aylık ayrılışlara dönüştür.
- 72 Saatlik Kapa:** Eşinizin üzerindeki herhangi bir satın alma için 72 saat bekleyin—eğer hâlâ önemliyse ve plana uyuyorsa, satın alın; Yoksa atlayın.

Dava: Abonelik ve Harcama Denetimi

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

Neden önemli?

- Birleşik Krallık (Citizens Advice, 2024): Geçen yıl kullanılmayan veya kazara yapılan aboneliklere 688 milyon £ harcandı; Yetişkinlerin %26'sı (~13 milyon kişi) yanlışlıkla abonelik yaptı (örneğin, "ücretsiz deneme" sonrası).
- AB, Avrupa Komisyonu (CPC ağı): AB tüketicilerinin %10'u manipülatif çevrimiçi tekniklerle (ücretsiz deneme → otomatik yenileme) istenmeyen aboneliklere çekildi.
- AB (BEUC pan-AB anketi, 2023): sadece %10'u çevrimiçi abonelikleri iptal etmeyi çok kolay buldu; %27'si iptal etmekte zorlandığını bildirdi.

Görevler

- Tüm abonelikleri ve tekrarlayan ücretleri listeleyin.
- Her biri için seçin: kalın / duraklat / iptal et.
- Sonunda, duraklamalar ve iptallerden aylık tasarrufunuzu hesaplayın.

Kanıtlanmış Beş Bütçeleme Yöntemi

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

1 Sıfır Tabanlı Bütçeleme (ZBB).

Her dönemin başında, mevcut gelirin her birimini belirli bir amaca atayın: giderler, tasarruflar veya borç teminatıdır; böylece planlanan bakiye sıfır olur ve öncelikler açıkça belirtilir.

2 Zarf / Kategori Bütçeleme.

Her kategori için kesin sınırlar belirleyin ve sadece o kategoriden harcama yapın; Bir kez bittiğinde, harcama bir sonraki döngüye kadar bekler.

3 Önce Kendin Öde (Ters Bütçeleme).

Gelir geldiğinde hemen belirli bir miktarı tasarruf ve borç azaltmaya aktarın; Kalan fonlar öncelikli sırayla giderleri karşılar.

4 Yüzde Çerçevesi (örneğin, 30/50/20).

Geliri ihtiyaçlar, istekler ve birikim/borç için basit oranlarla tahsis edin; yüzdeleri bağlama göre ayarlayarak minimum tasarruf oranını koruyun.

5 Takvim nakit akışı.

Ödeme tarihlerini ve son ödeme tarihlerini takvime haritalayın ve eksiklikleri ve gecikme ücretlerini önlemek için ödeme ile transferleri tam olarak planlayın.

Yaşam evrenize ve gelirinize uygun finansal hedefler

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

Üç çapa ile başlayın:

❶ **Yaşam evresi:** Yeni iş, genç aile, ipotek/büyük giderler, kariyer ortası, emeklilik öncesi.

❷ **Gelir modeli:** sabit ya da düzensiz. Gelir değişken olursa, her ödemenin yüzdelerini planlayın.

❸ Zaman ufku:

Kısa vadeli (12 aya kadar)

Orta vadede (1–3 yıl)

! **Geliriniz ne kadar öngörülebilir olursa**, Acil durum fonunuz ne kadar büyük olursa ve katkıları o kadar sık gözden geçirirsiniz.

✦ **Finansal hedefler gerçekçi olmalı** ve mevcut kapasitenizle orantılı.

Hedef öncelikli yaklaşım Mevcut gelirinizin hedefi destekleyip destekleyemeyeceğini test ettiğiniz

Bütçe öncesi yaklaşım uygun fiyatlı bir tahsis belirleyip o kısıtlama içinde hedefler şekillendirdiğiniz bir yer.

Finansal hedefler belirlemek için beş adım

❶ Kapsam ve ufuk ayarları

Toplamda 2–3 gol seçin: 1-2 kısa vadeli ve 1–2 orta vadeli.

❷ İhtiyaç ve amacı söyle

Hedefin neyi finanse ettiğini ve neden önemli olduğunu belirtin (örneğin, diş tedavisi; aile tatili; küçük bir borcun ödenmesi). Bir hedef = bir net cümle.

❸ Miktarı ayarlayın

Para biriminde kesin bir hedef miktarı belirtin. Bu rakamı hedef beyanına kaydedin ve fiyatlar değişirse güncelleyin.

❹ SMART ile formüle edin

Her hedefi Özel, Ölçülebilir, Ulaşılabilir, İlgili, Zamana bağlı (miktar + amaç + tarih) yapın.

Örnek: "1 Aralık'a kadar diş tedavisi için 600 € tasarruf edin."

❺ Fonlama planı

Paranın nereden geldiğine, her seferinde ne kadar koyduğuna, ne sıklıkla koyacağınıza ve otomatik olarak nasıl hareket edeceğine karar verin. Gerekirse aylık bir inceleme ekleyin.

Pratik Yapın: SMART Hedeflerinizi Yazın

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

📌 SMART gol örnekleri

- 1 Aralık'a kadar diş tedavisi için €800 tasarruf edin
- 30 Haziran'a kadar kredi kartı üzerinden €900 geri ödeyin.
- 12 ay içinde, aile gezisi için €2500 tasarruf edin.
- 9 ay içinde dizüstü bilgisayar değişimi için 1000€ tasarruf edin.

🎓 Katılımcılar için egzersiz:

1 Önümüzdeki yıl için 3 kişisel SMART hedef yaz, her biri bir cümle:

"[Tarih] ile [amaç] için [€ cinsinden] [tutar] biriktir/öde."

2 Kendi kendine kontrol (SMART kontrol listesi):

- Özel:**Amaç açıkça belirtildi mi?
- Ölçülebilir:**Kesin bir miktar € cinsinden var mı?
- Ulaşılabilir:**Senin için gerçekçi mi?
- İlgili:**Şimdi önemli mi?
- Zaman sınırlı:**Net bir son tarih var mı?

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

3. Modern Dünyada Tasarruf: Acil Fonlar ve Yatırım

Tasarruf Tasarımı: Acil Rezervler ve Yatırım Sermayesi

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

💰 "Tasarruf" ne anlama geliyor

Gelirin bir kısmını gelecekteki ihtiyaçlar için ayırmak.

✅ İki sütunu vardır:

- Acil likidite (şoklar için nakit).
- Uzun vadeli sermaye (büyüme için yatırım).

💰 Nasıl bölünür (dizi):

Koruyun → Tasarruf → Yatırım yapın.

Önce faturaların ödenmesini sağla; ardından Acil Durum Fonu (EF) kuruldu; ancak o zaman yeni parayı yatırıma yönlendirir.

Acil Durum Fonu: büyüklüğü ve kuralları

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

📌 Acil Durum Fonu kapsaması: Sadece temel giderler (konut, faturalar, temel yiyecek, ulaşım, ilaç/çocuk bakımı, asgari borç ödemeleri).

💰 Doğru boyut (gelir istikrarına göre seçin):

- Sabit maaş / iki kazanan: 1,5–2 aylık temel giderler.
- Bir kazanan / denetimli serbestlik / sınırlı nakokem: 2–3 ay.
- Değişken gelirlili / serbest çalışan / bakıcılar: 3–6 ay.

💰 Acil Fon hedefi = seçilen aylar × gerekli aylık harcama.

Nerede saklanır: Anında erişimli tasarruf / nakit benzeri hesap (çok düşük risk, düşük ücretler).

! İdeal kıyaslama: geliniz durduğunda yaşamak için yeterli olan yaklaşık altı aylık temel masrafları karşılayan bir Acil Durum Fonu hedefleyin.

Yatırım Genel Bakışı: Tanım ve Türler

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

📌 Yatırım nedir? Parayı kullanarak zamanla değeri artabilecek veya gelir getirebilen varlıkları satın almak. Değer yükselip düşebilir ve kayıplar da mümkündür.

ANA YATIRIM TÜRLERİ

Banka mevduatları (vadeli mevduatlar / tasarruf sertifikaları).

Sabit faiz, basit erişim. Ülkenizin mevduat garanti programını ve limitlerini kontrol edin.

Yatırım fonları.

Profesyoneller tarafından yönetilen birleştirilmiş ürünler (örneğin, tahvil fonları, hisse senedi fonları, karma veya dengeli fonlar, endeks fonları). Fon birimlerine sahipsiniz; Değer piyasalar ve ücretlerle değişir.

Devlet tahvilleri.

Bir devlete verilen krediler. Genellikle şirket menkul kıymetlerine göre daha düşük risklidir, faiz oranı ve enflasyon riski içerir.

Özel menkul kıymetler.

Şirket tahvilleri faiz öder, ihraççı tarafından geri ödenmelidir; Şirket hisseleri sahiplik ve potansiyel temettüer sağlar. Fiyatlar dalgalı olabilir; bireysel ihraççı riski vardır.

Emeklilik ürünleri ve hayat sigortası.

Tasarruf/yatırım bileşeni olan uzun vadeli araçlar. Vergi veya koruma özellikleri; Kontrol ücretleri ve erken çıkış cezaları.

Yüksek riskli cihazlar.

Türevler, kripto paralar, çok spekülatif hisse senetleri veya tokenlar. Fiyatlar hızla değişebilir; Paranın çoğunu ya da tamamını kaybedebilirsiniz.

Kendi işinize yatırım yapmak.

Daha yüksek getiri ve kontrol potansiyeli var, ancak iş riski ve nakit akışı riski önemlidir.

Yatırım yapmaya başlamak için pratik rehberler

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

- Sıralama:** önce Acil Durum Fonu'nu inşa etmek; Sadece acil durumlar için ihtiyaç duyulmayan parayı yatırım.
- Genel olarak ne kadar yatırım yapılacak:** Yaygın bir başlangıç aralığı, durumunuza ve yükümlülüklerinize göre gelirin %10–20'sidir.
- Yüksek riskli maruziyeti sınırlamak:** Yatırım tutarınızın %5–10'undan fazlasını yüksek riskli araçlara ayırmayın.
- Korumalar kullanın:** düzenlenmiş ürünleri tercih eder; Depozitolar için, Ulusal Mevduat Garantisi kapsamını doğrulayın.
- Çeşitlendirin:** parayı birkaç türe dağıtmak (örneğin, geniş bir fon ve bazı tahviller); Her şeyi tek bir yayımlayıcıya ya da tek bir fikre koymaktan kaçınin.
- Borç kaynaklı yatırımlardan kaçınin:** Yatırım yapmak için borç almak riski büyük ölçüde artırabilir.
- Ne aldığınızı bilin:** Bir menkul kıymeti veya ürünü tam olarak anlamıyorsanız, yatırım yapmayın; Bağımsız tavsiye düşünebilirsiniz.

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

4. Borç Riskleri ve Sorumlu Borçlanma Uygulamaları

Kaynak: Threats and Opportunities

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

TEHDITLER

- ❑ **Beklenmedik maliyet kırılganlığı:**~AB sakinlerinin %30'u beklenmedik bir masrafı kendi kaynaklarıyla karşılayamaz. (Eurostat, 2025)
- ❑ **Aşırı borçlanma:**AB hanehanelerinin %16,6'sı borçları karşılamakta zorluk yaşadıklarını bildiriyor (Eurofound, 2020). AB sakinlerinin %6,4'ü faturalarında (30 milyon kişiye ≈) borçlu (Eurostat, 2025).
- ❑ **Finansal stres ve borçla bağlantılı:**OECD ülkelerindeki katılımcıların %70'i tüm masrafları karşılayabilmek konusunda endişe ediyor. (OECD, 2023)
- ❑ **Yüksek maliyetli kısa vadeli kredi:**"maaş günü türü" ürünler yıl boyunca yüzlerce ila binlerce %'ye ulaşabilir; Ödemelerin kaçırılmasından sonra maliyetler artıyor. (ESMA, 2024)
- ❑ **Eğitim kredisi yükü:**İngiltere'de ortalama mezuniyet borcu ~£53.000 (son dönemler). (Avam Kamarası Kütüphanesi, 2025)

FIRSATLAR

- ❑ **Konut yol:**AB sakinlerinin %69,2'si ev sahibi evlerde yaşamaktadır; %24,9'u ipotek/kredi sahibi sahip. İpotek ve ipotekler ana akım bir yoldur. (Eurostat, 2025)
- ❑ **Kredi geçmişi ve entegrasyon:**Resmi kredinin sorumlu kullanımı, konut, faturalar, sigorta fiyatlandırmaları için gereken doğrulanabilir kredi geçmişinin oluşturulmasına yardımcı olur.
- ❑ **Eğitim ve beceriler:**Yapılandırılmış öğrenci/profesyonel kredileri, uygun fiyatlılık doğrulandığında daha yüksek kazançlı nitelikleri finanse edebilir.
- ❑ **Küçük işletme finansmanı:**Avrupa mikrofinansı, ~1,48 milyon aktif borçluya hizmet veriyor, start-up'ları ve mikro işletmeleri desteklemektedir (EMN-MFC, 2025).

Borç riski kontrol listesi

"Evet" ya da "Hayır" işareti

1. Tüm borçlarımın aylık ödemeleri, ödediğim gelirin %40'ını (vergiden sonra ödeyeceğim) aşıyor.
2. En fazla 1 aylık temel giderler için birikimim var (konut, faturalar, temel yiyecek, ulaşım, ilaç/çocuk ihtiyaçları, asgari borç ödemeleri).
3. Yeterli param olmadığı için herhangi bir faturayı veya krediyi geciktirdim ya da kaçırdım.
4. Borcu daha hızlı ödemek yerine sadece kredi kartımdaki minimum tutarı ödüyorum.
5. Kira, enerji veya yiyecek için kredi kullanıyorum.
6. En az bir kredi kartında bakiyem limitin %80'inin üzerinde; ya da tüm kartlarda toplam limitin %50'sinden fazlasını kullanıyorum.
7. Borçlarımın büyük bir kısmı çok yüksek faiz oranına veya değişken faize sahip ve bu oran yükselebilir.
8. 3 veya daha fazla aktif taksitli planım ya da "şimdi al, sonra öde" anlaşmalarım var.
9. Gelirim dengesiz ya da düştü.
10. Tahsilat mektuplarım veya olumsuz kredi notlarım var.
11. Borç konusunda sürekli stres hissediyorum (uyku sorunları, anksiyete, para tartışmaları).
12. Temel masrafları veya borç ödemelerini karşılamak için düzenli olarak borç alıyorum.
13. Şu anda borçlarım veya temel faturalarımda (örneğin, krediler, kira, faturalar) gecikmiş bakiyelerim veya borçlarım var
14. Mevcut borçlarıma rağmen, ek kredi almayı veya yeni satın alımlar yapmayı planlıyorum
15. Mevcut borçları ödemek için yeni kredi kullanıyorum (örneğin, nakit avanslar, bakiye transferleri, ödemelerde kullanılan yeni krediler)

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

Borç riski kontrol listesi: sonuçlar

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

NOTA VE YORUMLAMA

- ❑ **0–4 "Evet"** → **Yönetilebilir:** Devam et; 1–2 aylık temel ihtiyaçlara tasarruf edin.
- ❑ **5–9 "Evet"** → **Artan risk:** Şimdi hareket edin—maliyetleri azaltın, faizi düşürün, bir ödeme yöntemi seçin (kar topu/çığ), yeni yüksek maliyetli kredilerden kaçının.
- ❑ **10–15 "Evet"** → **Eleştirel:** Borç danışmanlığı alın, ödeme planları üzerinde pazarlık yapın, mevcut olduğunda resmi düzenlemeleri değerlendirin.

Önemli bir haber. Bu kontrol listesi hızlı bir kendinize kontrol ediliyor. Durumunuzu tam olarak değerlendirmez. Potansiyel riskleri işaretlemek için kullanın ve büyük kararlar almadan önce finansal bilgilerinizin detaylı bir incelemesini talep edin.

Borç Hafifletisi: 5 Temel Adım

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE01-KA220-ADU-000247718

- 1 Bütçenizi ve temel ihtiyaçlarınızı dengeleyin.** Temel giderleri belirleyin. Bunları bütçenizin en üstüne koyun ve önce ödeyin. Planınız işe yarayana kadar isteğe bağlı harcamaları durdurun.
- 2 Borçlarınızı haritalayın ve önceliklerinizi belirleyin.** Konut ve temel hizmetleri tehdit edebilecek borçları önceliklendirin.
- 3 Bir geri ödeme yöntemi seçin ve onu takip edin:**
  - Avalanche:**Tüm borçlar için minimum ödemeleri ödeyin ve her ekstra tutarı önce en yüksek faiz oranına sahip borca yönlendirin ki toplam maliyeti düşürsün.
  - Snowball:**Tüm borçlar için minimum ödemeyi ödeyin ve hızlı ilerleme için önce en küçük bakiyeyi temizleyin, sonra bir sonraki borca geçin.
  - Hibrit:**Önce çok pahalı veya cezalı borçları kapatın, sonra Avalanche veya Snowball ile devam edin. Seçilmiş hedef borca ekstra ödemeyi otomatikleştirin.
- 4 Borç maliyetini gerçekten yardımcı olduğu yerlerde azaltın.** Kredi verenlerden daha düşük faiz oranları, geçici düşük ödemeler, ücret muafiyetleri veya yeni bir son ödeme tarihi talep edin. Herhangi bir bakiye transferinden önce ücretleri ve bitiş tarihini kontrol edin. Yeniden finansman veya birleştirmeyi yalnızca toplam etkin maliyet düşerse ve vadeli makul kalırsa düşünebilirsiniz.
- 5 Planı koruyun ve ayarlayın.** Bütçenizi ve borç tablolarınızı aylık gözden geçirin. Ödeme yapılamazsa, alacaklıya gerçekçi bir tarih veya plan üzerinde anlaşmak için derhal bildirin ve tablounuzu buna göre güncelleyin. Yeni pahalı kredi almaktan kaçınin.

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

5. Modern Dünyada Kadınların Mali Bağımsızlığı

Kadınların Mali Bağımsızlığı

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

👉 Finansal bağımsızlık, kadının istikrarlı gelir elde edebilmesi, finansal kararlar vermesi ve uygulaması, ihtiyaç ve riskleri dış desteğe ihtiyaç duymadan karşılama yeteneğidir.

💡 Seçim özgürlüğü (iş, eğitim, taşınma), krizlerde dayanıklılık ve ekonomik istismara karşı koruma sağlar.

Seçme özgürlüğü:
başkalarının finansal baskısı olmadan iş, eğitim, yer ve yaşam tarzını seçme veya değiştirme yeteneği.

Güvenlik ve çıkış seçenekleri:
zararlı veya zorlayıcı durumlardan ayrılma ve evde ve işte adil muamele için müzakere etme kapasitesi.

Krizlerde dayanıklılık:
Birikimler ve kendi gelirleri, iş kaybı, hastalık, engellilik, göç şokları veya bakım molalarının etkisini azaltır.

Sağlık ve iyi oluş:
para eksikliği nedeniyle gecikmeden zamanında tedavi, danışmanlık, dinlenme ve iyileşme için kaynaklar.

Uzun vadeli istikrar:
emeklilik, sigorta ve acil durum fonları oluşturma yeteneği; Yüksek maliyetli borçlardan ve yırtıcı bağımlılıktan kaçınma.

Daha güçlü pazarlık gücü:
sınırlar belirlemek, maaş ve çalışma koşullarını müzakere etmek ve eşit şartlarda ortak kararlar almak için güven.

Fırsatlara erişim:
Beceri geliştirme, kimlik tanıma, dil ilerlemesi, iş araçları ve küçük işletme girişimlerine yatırım yapabilme yeteneği.

Nesiller arası etki:
çocuklara fayda sağlayan ve gelecekteki savunmasızlığı azaltan sorumlu para yönetimi ve varlık oluşturma modellerini oluşturmak.

Kadınların Mali Bağımsızlığı: Sınırlayıcı Faktörler

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

1 Gelir ve İstihdam

- Kadınların erkeklere göre daha düşük maaşı.
- Göçmen kadınlar, niteliklerinin izin verdiği kadar düşük ücretli veya daha düşük vasıflı işleri kabul ediyor.
- Dil eğitimi ve yeniden beceri programlarının sınırlı erişilebilirliği ve uygun fiyatı.
- Bakım sorumlulukları ve zorunlu göç nedeniyle kariyer kesintileri.
- Ev sahibi ülkede önceki niteliklerin ve iş deneyimlerinin tanınmaması.

 Küçük gruplar halinde çalışın. A1–4 arasında bir faktör grubu seçin, ülkenizde/bölgenizde nasıl işlediğini tartışın ve kadınların etkisini aşması veya azaltması için somut, bağlama özgü yollar önerin; Tekliflerinizin kısa bir özetini hazırlayın.

2 Finansal Okuryazarlık ve Karar Alma

- Temel finansal becerilerin eksikliği.
- Olumsuz para inançları.
- Müzakerelere düşük güven.

3 Finansal Hizmetlere Erişim

- Hesap açarken ve hizmet kullanırken kimlik ve ikamet engelleri.
- Dil engelleri ve karmaşık sözleşmeler/tarifeler.
- Yerel kredi geçmişi yok ve düzensiz gelir var, bu da maliyetleri artırır veya ürünlerin bulunabilirliğini sınırlar.
- Daha yüksek fiyat ve göçmenler için ürün eksikliği.

4 Hukuki, Güvenlik ve Dijital Yönler

- Göçmenleri hedef alan finansal dolandırıcılık.
- Göç durumu ve dil engelleri nedeniyle belgeler ve prosedürlerde yaşanan zorluklar.
- Güvenli dijital araçlara sınırlı erişim

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

6. Mali Güvenlik ve Dolandırıcılık Önleme

Finansal Güvenlik: Önemli Yerler

1 Kişisel veriler ve cihazlar. Güçlü benzersiz şifreler kullanın, iki faktörlü kimlik doğrulamayı etkinleştirin, bankacılık için halka açık Wi-Fi'den kaçınin.

2 Ödemeler ve çevrimiçi alışveriş. Sadece doğrulanmış sitelerde ödeme yapın, URL'yi kontrol edin, alıcı koruması olan kartlar veya güvenilir cüzdanlar kullanın.

3 Dolandırıcılık farkındalığı. Baskı, aciliyet, peşin ücretler, "garantili iadeler", kod talepleri veya uzaktan erişim taleplerine dikkat edin. Harekete geçmeden önce göndereni doğrulayın.

4 Güvenli yatırım yapmak. Anlamadığınız ürünlere yatırım yapmayın. Sağlayıcıların ulusal düzenleyici tarafından lisanslı olup olmadığını kontrol edin. Kripto ve yüksek getirili vaatlere dikkat edin.

5 Borç almak ve kredi almak. Yıllık yüzde oranı ve toplam maliyeti karşılaştırın. Yüksek maliyetli kısa vadeli kredilerden kaçınin, "şimdi al, sonra öde" uygulamasını sınırlayın, kart kullanımını düşük tutun.

6 Havaleler. Düzenlenmiş sağlayıcıları kullanın, alıcıyı onaylayın, ücretleri ve döviz kurlarını karşılaştırın, makbuzları saklayın.

7 İşler, hibeler ve yardımlar. Başvurmak veya teklifi "açmak için asla ödeme yapma". Resmi portalları kullanın, kimlik ve banka bilgilerini koruyun, sadece gerekli olanları paylaşın.

8 Hesap veya ödeme sorunları var. Olanları kaydedin, önce bankanızla, sonra satıcı veya platformla iletişime geçin, şifrelerinizi değiştirin ve gerekirse resmi itiraz başvurun.

9 Sözleşmeler ve abonelikler. Şartları, yenileme kurallarını ve iptal adımlarını okuyun. Denemeleri zamanında gözden geçirmek veya iptal etmek için hatırlatıcılar ayarlayın.

10 Aile ve ortak finansal durum. Kişisel bir hesap tutun, net ev kurallarını kabul edin, çocuklara güvenli alışkanlıklar öğretin.

En Büyük 7 Finansal Dolandırıcılık

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2014-1-DE02-KA1220-ADU-000247718

1 **OLTALAMA MESAJLARI (e-posta/SMS/mesajlaşma mesajları):**Sahte banka veya teslimat sayfalarına bağlantılar, giriş veya kart verilerini çalıyor.

▶ **Kırmızı bayraklar:**Garip gönderici, acil ton, kimlik bilgileri isteyen bağlantılar.

✓ **Kaynak:**tıklama; site/uygulamayı doğrudan açın; Rapor ver ve sil.

2 **"BANKA GÜVENLİĞİ" ARAMALARI (vishing):**Sahtekarlar hesabınızın risk altında olduğunu iddia eder ve tek seferlik kodlar ya da parayı "güvenli" bir hesaba aktarma isterler.

▶ **Kırmızı bayraklar:**baskı, gizlilik, kod talepleri.

✓ **Kaynak:**Bekle; Uygulamanızdaki veya kartınızdaki resmi numaradan bankanızı arayın.

3 **YATIRIM VEYA KRIPTO "GARANTİLİ GETİRİ":**Şık reklamlar, sahte platformlar, influencerlar veya "danışmanlar" risk olmadan yüksek getiri vaat ediyor.

▶ **Kırmızı bayraklar:**Garantiler, bugün yatırım yapma baskısı, lisanssız firma.

✓ **Kaynak:**firmayı ulusal düzenleyici kayıtlarında kontrol edin; Listelenmediyse, uzaklaş.

4 **PIRAMİT ŞEMALAR:**ödemeler gerçek kârlardan değil, yeni katılımcılardan gelir; İşe alım yavaşladığında para durur.

▶ **Kırmızı bayraklar:**İşe alım ödülleri, belirsiz iş modeli, "gerçek olamayacak kadar iyi."

✓ **Kaynak:**kaçınmak; Tüketici otoritesine veya polise bildirin.

En Büyük 7 Finansal Dolandırıcılık

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

5 SAHTE İŞ TEKLİFLERİ VE FAZLA ÖDEME: "işveren" bir çek/transfer gönderiyor, sizden bir kısmı yönlendirmenizi istiyor; İlk para daha sonra geri dönüyor ve bankaya borçlusunuz.

▶ **Kırmızı bayraklar:** İş öncesi ödeme, mal gönderme veya para gönderme talepleri.

✓ **Kaynak:** gelen ödemelerden fonları asla yönlendirme; Sadece resmi iş portallarını kullanın.

6 TEKNİK DESTEK / UZAKTAN ERIŞİM DOLANDIRICILIĞI: Açılır pencereler veya aramalar cihazınızın enfekte olduğunu iddia eder ve uzaktan yazılım yüklemenizi ister.

▶ **Kırmızı bayraklar:** İstenmeyen destek, uzaktan kumanda veya kart bilgileri talepleri.

✓ **Kaynak:** Sayfayı kapatın, antivirüs güncelleyin, cihaz üreticisiyle iletişime geçin veya kendiniz banka hesabınıza bağlanın.

7 HAYIRSEVERLİK/HEDİYE/MIRAS/YARDIM/HİBE TAKLİDİ: sahte STK'lar, "AB fonları" veya paket/gümrük bildirimleri ücret veya veri talep eder.

▶ **Kırmızı bayraklar:** yardım almak için ödeme işlemleri, tam kimlik/banka bilgileri talepleri, gayri resmi bağlantılar.

✓ **Kaynak:** bağış yapın veya sadece resmi siteler üzerinden başvurun; IBAN'ları ve organizasyonları doğrulayın.

Grup Egzersizi: Gerçek Hayatta Dolandırıcı Deneyimler

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

Grup tartışması

- ❑ Şahsen bir finansal dolandırıcılıkla karşılaştınız mı?
- ❑ Zamanında fark ettiniz mi yoksa etkilendiniz mi? Fark ettiğiniz veya gözden kaçırdığınız kırmızı bayrakları belirtin.
- ❑ Tartışmaya dayanarak, grubunuzun önerdiği kuralları oluşturun, bir dahaki sefere benzer dolandırıcılıklardan kaçınin.

Co-funded by
the European Union

Women's Initiative
for New Growth and Skills
Empowering Migrant Careers

Project 2024-1-DE02-KA220-ADU-000247718

KAYNAKLAR

OECD. (2020). Recommendation of the Council on Financial Literacy (OECD/LEGAL/0461). Paris: OECD. Available at: <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0461>

European Commission and OECD (2022) EU/OECD financial competence framework for adults in the European Union. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Available at: https://finance.ec.europa.eu/system/files/2022-01/220111-financial-competence-framework-adults_en.pdf

European Commission (2023) Monitoring the level of financial literacy in the EU. Flash Eurobarometer 525. Luxembourg: Publications Office of the European Union. Available at: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2953>

The Scottish Sun (2017) Lottery winner Jane Park considering suing Camelot.... Available at: <https://www.thescottishsun.co.uk/news/574056/lottery-winner-jane-park-considering-suing-camelot-claiming-jackpot-at-17-ruined-her-life>

Holley, P. (2017) She won the lottery at 17. Now she blames Euromillions officials for "ruining her life." The Washington Post, 15 February. Available at: <https://www.washingtonpost.com/news/worldviews/wp/2017/02/15/she-won-the-lottery-at-17-now-she-blames-euromillions-officials-for-ruining-her-life/>

R.W. Rogé & Company (2023). How Life Changes Affect Your Financial Planning Needs. Available at: <https://www.rwroge.com/2023/11/how-life-changes-affect-your-financial-planning-needs/>